

SKLEP EVROPSKEGA ORGANA ZA VREDNOSTNE PAPIRJE IN TRGE

z dne 10. junija 2020

o podalšanju začasne zahteve, da morajo fizične ali pravne osebe, ki imajo neto kratke pozicije, začasno znižati pragove za priglasi tev neto kratkih pozicij v zvezi z izdanim kapitalom družb, katerih delnice so uvrščene v trgovanje na reguliranem trgu, in če presegajo določen prag, obvestiti pristojne organe v skladu s točko (a) člena 28(1) Uredbe (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta

ODBOR NADZORNIKOV EVROPSKEGA ORGANA ZA VREDNOSTNE PAPIRJE IN TRGE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, zlasti Priloge IX Sporazuma,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES ⁽¹⁾ ter zlasti člena 9(5), člena 43(1) in člena 44(1) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o prodaji na kratko in določenih vidikih poslov kreditnih zamenjav ⁽²⁾ in zlasti člena 28(1) Uredbe,

ob upoštevanju Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 918/2012 z dne 5. julija 2012 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o prodaji na kratko in določenih vidikih poslov kreditnih zamenjav v zvezi z opredelitvami pojmov, izračunom neto kratkih pozicij, kritimi posli kreditnih zamenjav državnih vrednostnih papirjev, pragovi za prigrasitev, pragovi likvidnosti za odložitev omejitev, znatnimi padci vrednosti finančnih instrumentov in neugodnimi dogodki ⁽³⁾ in zlasti člena 24 Delegirane uredbe,

ob upoštevanju Sklepa Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (EU) 2020/525 z dne 16. marca 2020 ⁽⁴⁾, da morajo fizične ali pravne osebe, ki imajo neto kratke pozicije, začasno znižati pragove za prigrasitev neto kratkih pozicij v zvezi z izdanim kapitalom družb, katerih delnice so uvrščene v trgovanje na reguliranem trgu, in če presegajo določen prag, obvestiti pristojne organe v skladu s točko (a) člena 28(1) Uredbe (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta,

ob upoštevanju naslednjega:

1. Uvod

(1) Organ ESMA je s Sklepom (EU) 2020/525 zahteval, da morajo fizične ali pravne osebe, ki imajo neto kratke pozicije v zvezi z izdanim kapitalom družb, katerih delnice so uvrščene v trgovanje na reguliranem trgu, pristojnim organom prigrasiti podrobnosti takih pozicij, ko

¹ UL L 331, 15.12.2010, str. 84.

² UL L 86, 24.3.2012, str. 1.

³ UL L 274, 9.10.2012, str. 1.

⁴ UL L 116, 15.4.2020, str. 5.

dosežejo, presežejo ali padejo pod prag 0,1 % izdanega kapitala, v skladu s točko (a) člena 28(1) Uredbe (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta.

- (2) Ukrep, ki izhaja iz Sklepa (EU) 2020/525 organa ESMA, se nanaša na potrebo po tem, da se pristojnim nacionalnim organom in organu ESMA zaradi izjemnih okoliščin na finančnih trgih omogoči spremljanje neto kratkih pozicij, ki so jih udeleženci na trgu sklenili v zvezi z delnicami, uvrščenimi v trgovanje na reguliranem trgu.
- (3) V skladu s členom 28(10) Uredbe (EU) št. 236/2012 mora organ ESMA ta ukrep pregledovati v ustreznih časovnih presledkih in vsaj vsake tri mesece.
- (4) Organ ESMA je ta pregled opravil na podlagi analize kazalnikov uspešnosti, vključno s cenami, nestanovitnostjo, indeksi razmika poslov kreditnih zamenjav in razvojem neto kratkih pozicij, zlasti pozicij med 0,1 % in 0,2 %, ki se postopno povečujejo od začetka veljavnosti prvotnega sklepa 16. marca 2020. Organ ESMA je na podlagi opravljene analize sklenil, da naj bi se ukrep podaljšal za dodatne tri mesece.

2. Zmožnost ukrepa obvladovati zadevno ogroženost in čezmejni učinki (člen 28(2)(a) Uredbe (EU) št. 236/2012)

a. Ogroženost pravilnega delovanja in integritete finančnih trgov

- (5) Pandemija bolezni covid-19 še naprej resno škodljivo vpliva na realno gospodarstvo v Uniji, pri čemer so napovedi glede prihodnjega okrevanja še naprej negotove. Čeprav so se finančni trgi EU delno opomogli po 16. marcu 2020, ta negotovost vpliva tudi na njihov prihodnji razvoj.
- (6) Gibanje evropskih delniških indeksov kaže na negotovo tržno okolje, v katerem se je vrednost indeksa Eurostoxx 50, če vzamemo za referenčno točko 20. februar 2020, znižala za približno 13 % glede na 4. junij 2020 [Prikaz 1], pri čemer so bili prizadeti vsi sektorji. V Uniji so zelo razširjeni tudi padci cen, saj se je vrednost delniških trgov v 24 jurisdikcijah znižala za najmanj 10 %, če cene na dan 4. junija primerjamo s cenami na dan 20. februarja 2020. V istem obdobju so cene delnic evropskih kreditnih institucij izgubile od 9 % do 48 % vrednosti.
- (7) Čeprav se je tudi nestanovitnost, merjena z indeksom VSTOXX, ki je nestanovitnost na podlagi cen opcij Eurostoxx 50, od marca, ko je bila najvišja in je presegala 80 %, znatno znižala, je ostala približno 14 % nad nestanovitnostjo, ugotovljeno 20. februarja. Organ ESMA meni, da sedanje ravni nestanovitnosti še vedno presegajo ravni v običajnih tržnih razmerah [Prikaz 3].
- (8) Podobne ugotovitve je mogoče sprejeti glede razmikov poslov kreditnih zamenjav, saj kljub zmanjšanju glede na podatke, pridobljene od 15. marca, ravni za evropske podjetniške izdajatelje ostajajo 22 bazičnih točk nad ravno 20. februarja (iTraxx Europe), za evropske finančne izdajatelje (iTraxx European Financials) pa 29 bazičnih točk [Prikaz 5]. Ob upoštevanju vodilne vloge, ki so jo imeli posli kreditnih zamenjav med finančno krizo, in dokler razmiki poslov kreditnih zamenjav ostajajo veliki, se lahko šteje, da finančni trgi še naprej delujejo v zelo negotovem okolju.

- (9) Število delnic, uvrščenih v trgovanje na reguliranih trgih v EGP, za katere so bile evidentirane neto kratke pozicije med 12. marcem (ko je bil prag za prigrasitev 0,2 %) in 16. marcem 2020 (ko je bil prag za prigrasitev znižan na 0,1 %), se je povečalo za približno 10 %. Delež povečanja v smislu vrednosti v EUR (na podlagi cen delnic na dan 10. februarja 2020) je bil približno 15 %, v smislu kapitala pa približno 11 %. Delež delnic z neto kratko pozicijo med 0,1 % in 0,2 % je 16. marca znašal približno 7 %. Ta številka ne vključuje pozicij v tem razponu, ki so prispevale h kumuliranim neto kratkim pozicijam nad 0,2 %. Poleg tega se je delež delnic z neto kratko pozicijo med 0,1 % in 0,2 % v obdobju med 16. marcem in 1. junijem 2020 postopno povečeval in v povprečju znaša približno 11 % [Prikaz 8]. Zato je mogoče sklepati, da je bil razlog za povečanje neto kratkih pozicij na dan 16. marca tudi pomemben delež pozicij med 0,1 % in 0,2 %, o katerih je bilo treba poročati zaradi nižjega praga za prigrasitev, ki ga je uvedel organ ESMA in je začel veljati na navedeni dan.
- (10) Znatna znižanja cen na splošno, razmeroma visoka nestanovitnost, veliki razmiki poslov kreditnih zamenjav in vse večje število neto kratkih pozicij kažejo, da so finančni trgi Unije še naprej v negotovem položaju. Zaradi takšnega stanja na trgih je verjetneje, da bi lahko pritiski na prodajo na kratko v prihodnjih mesecih sprožili ali poslabšali neugoden razvoj dogodkov, ki bi nato lahko negativno vplival na dejavnike, kot so tržno zaupanje ali integriteta mehanizma določanja cen.
- (11) Organ ESMA meni, da splet zgoraj opisanih okoliščin resno ogroža pravilno delovanje in integriteto finančnih trgov.

b. Grožnja stabilnosti celotnega finančnega sistema v Uniji ali njegovega dela

- (12) Kot je ECB pojasnila v svojem Poročilu o finančni stabilnosti ⁽⁵⁾, je finančna stabilnost dosežena, če je finančni sistem (ki ga sestavljajo finančni posredniki, trgi in tržna infrastruktura) sposoben prenesti nepredvidene dogodke in finančna neravnovesja.
- (13) Pandemija bolezni covid-19 ima še naprej hude posledice za realno gospodarstvo v Uniji. Kot je zapisano v majskem poročilu o tveganjih organa ESMA ⁽⁶⁾, se bo zaradi posledično negotovega tržnega okolja „institucionalnim in malim vlagateljem podaljšalo obdobje tveganja za nadaljnje popravke na trgu, ki bi bili lahko precejšnji, ter predvidela zelo velika tveganja na celotnem področju pristojnosti organa ESMA.“ V zvezi s tem je javnost opozoril na mogočo ločitev od zadnje uspešnosti finančnih trgov in temeljne gospodarske dejavnosti.

⁵ <https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/fsr/html/ecb.fsr201911~facad0251f.en.html>.

⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-165-1179_risk_dashboard_no.1_2020.pdf.

- (14) Zaradi padca cen, zaznanega od marca, je velika večina delnic ali celo vse delnice, ki so bile uvrščene v trgovanje na reguliranem trgu, v položaju negotovosti, v katerem bi lahko imeli nadaljnji padci cen, ki niso rezultat dodatnih temeljnih informacij, zelo negativne posledice.
- (15) V sedanjem negotovem okolju sta lahko znaten pritisk na prodajo in nenavadna nestanovitnost cen delnic posledica različnih dejavnikov, vključno z vse večjim številom udeležencev na trgu, ki sklepajo prodaje na kratko, in naraščanjem neto kratkih pozicij.
- (16) Zlasti zelo razširjeni padci cen za kreditne institucije kažejo, da so izdajatelji finančnega sektorja morda izpostavljeni strategijam prodaje na kratko in naraščanju neto kratkih pozicij ne glede na to, ali te strategije in pozicije podpirajo temeljne informacije.
- (17) Kopičenje strategij prodaje na kratko in naraščanje neto kratkih pozicij bi lahko povzročila nenadzorovan strm padec cen za izdajatelje prizadetega finančnega sektorja z morebitnimi učinki prelivanja na druge izdajatelje v isti državi članici ali EU, kar bi lahko nazadnje ogrozilo finančni sistem ene ali več držav članic.
- (18) Ne glede na delno ugotovljeno okrevanje na evropskih finančnih trgih organ ESMA meni, da sedanje tržne razmere še naprej resno ogrožajo stabilnost finančnega sistema v Uniji.
- (19) V okviru pristojnosti organa ESMA se z nameravanim podaljšanjem ukrepa od fizičnih ali pravnih oseb, ki imajo neto kratke pozicije v delnicah, ki so bile uvrščene v trgovanje na reguliranem trgu, zahteva, da pristojnim nacionalnim organom poročajo ob nižjem pragu, kot je bil določen v členu 5 Uredbe (EU) št. 236/2012.
- (20) Glede na navedeno naj bi se s tem podaljšanim ukrepom ohranila boljša sposobnost pristojnih nacionalnih organov in organa ESMA za ustrezno oceno spreminjajočih se okoliščin, razlikovanje med gibanji na trgu, ki jih usmerjajo temeljne informacije, in gibanji, ki jih lahko sprožijo ali poslabšajo prodaje na kratko, ter odziv, če bi integriteta, pravilno delovanje in stabilnost trgov zahtevali strožje ukrepanje.

c. Čezmejni učinki

- (21) Zgoraj opisana ogroženost integritete, pravnega delovanja in finančne stabilnosti trga se nanaša na celotno EU. Kot je bilo že poudarjeno, se je od 20. februarja 2020 indeks Eurostoxx 50, ki pokriva 50 uveljavljenih izdajateljev (blue chip) iz 11 (⁷) držav euroobmočja, znižal za približno 13 %, indeks STOXX Europe 800, ki predstavlja 800 največjih podjetij v Evropi, pa za 16 % [Prikaz 1]. Poleg tega je učinek nenavadnega pritiska na prodajo še vedno očiten tudi v glavnih indeksih trgov EU, kljub znakom nedavnega okrevanja [Prikaz 6].

⁷ Avstrija, Belgija, Finska, Francija, Nemčija, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Portugalska in Španija.

(22) To vseevropsko naravo ponazarja tudi večja korelacija nekaterih sektorjev. Kot je na primer razvidno [Prikaz 7], so se korelacije finančnih storitev ter bančnega in zavarovalniškega sektorja z indeksom Euro Stoxx Europe 600 po februarju 2020 hitro povečale in se približale 1.

(23) Ker so ogroženi finančni trgi vseh držav članic EU, so čezmejni učinki še naprej posebno resni, saj se je zaradi medsebojne povezanosti in večje korelacije finančnih trgov EU povečala verjetnost morebitnega prelivanja ali širjenja negativnih vplivov na trgih v primeru pritiska na prodaje na kratko.

3. Pristojni organ ni sprejel ukrepov za obvladovanje ogroženosti ali pa je eden ali več pristojnih organov sprejelo ukrepe, ki ne obvladujejo ogroženosti v zadostni meri (člen 28(2)(b) Uredbe (EU) št. 236/2012).

(24) Eden od pogojev, da lahko organ ESMA sprejme ukrep v tem sklepu, je, da en ali več pristojnih organov ni sprejel ukrepov za obvladovanje ogroženosti ali da ukrepi, ki so bili sprejeti, ne obvladujejo ogroženosti v zadostni meri.

(25) Na podlagi pomislekov glede integritete, pravilnega delovanja ter finančne stabilnosti trga, opisanih v Sklepu ESMA 2020/525, ki za ta sklep velja še naprej, so nekateri pristojni nacionalni organi sprejeli nacionalne ukrepe za omejitev prodaje delnic na kratko.

(26) V Španiji je Comisión Nacional del Mercado de Valores (CNMV) 17. marca 2020 za en mesec uvedla nujni ukrep v skladu s členom 20(2)(a) in (b) Uredbe (EU) št. 236/2012 za transakcije, ki bi lahko pomenile ali povečale neto kratke pozicije v delnicah, uvrščenih v trgovanje na španskih mestih trgovanja, za katera je CNMV ustrezen pristojni organ. Veljavnost tega ukrepa je bila podaljšana do 18. maja.

(27) V Italiji je Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (CONSOB) 18. marca 2020 za tri mesece uvedla nujni ukrep v skladu s členom 20(2)(a) in (b) Uredbe (EU) št. 236/2012 za transakcije, ki bi lahko pomenile ali povečale neto kratke pozicije v delnicah, uvrščenih v trgovanje na italijanskem reguliranem trgu MTA, za katerega je CONSOB ustrezen pristojni organ. Ta ukrep naj bi predvidoma prenehal veljati 18. junija, vendar je bil 18. maja odpravljen.

(28) V Franciji je Autorité des marchés financiers (AMF) 18. marca za en mesec uvedel nujni ukrep v skladu s členom 20(2)(a) in (b) Uredbe (EU) št. 236/2012 za transakcije, ki bi lahko pomenile ali povečale neto kratke pozicije v delnicah, uvrščenih v trgovanje na francoskih mestih trgovanja, za katera je AMF ustrezen pristojni organ. Veljavnost tega ukrepa je bila podaljšana do 18. maja.

(29) V Belgiji je Financial Securities and Markets Authority (FSMA) 18. marca 2020 za en mesec uvedel nujni ukrep v skladu s členom 20(2)(a) in (b) Uredbe (EU) št. 236/2012 za transakcije, ki bi lahko pomenile ali povečale neto kratke pozicije v delnicah, uvrščenih v trgovanje na belgijskih mestih trgovanja (Euronext Brussels in Euronext Growth), za katera je FSMA pristojni organ za najpomembnejši trg. Veljavnost tega ukrepa je bila podaljšana do 18. maja.

- (30) V Grčiji je Hellenic Capital Market Commission (HCMC) 18. marca 2020 do 24. aprila uvedla nujni ukrep v skladu s členom 20(2)(a) in (b) Uredbe (EU) št. 236/2012 za transakcije, ki bi lahko pomenile ali povečale neto kratke pozicije v delnicah, uvrščenih v trgovanje na atenski borzi, za katero je HCMC ustrezen pristojni organ. Veljavnost tega ukrepa je bila podaljšana do 18. maja.
- (31) V Avstriji je Austrian Finanzmarktaufsicht (FMA) 18. marca 2020 za en mesec uvedel nujni ukrep v skladu s členom 20(2)(a) in (b) Uredbe (EU) št. 236/2012 za izvajanje ali povečevanje prodaje na kratko ali transakcije, ki ni prodaja na kratko in ki ustvari finančni instrument ali je z njim povezana, pri čemer je učinek ali eden od učinkov transakcije ta, da fizična ali pravna oseba v primeru padca cene ali vrednosti delnic, uvrščenih v trgovanje na reguliranem trgu dunajske borze, doseže finančno korist, (Amtlicher Handel; WBAH), za kar je FMA ustrezen pristojni organ. Veljavnost tega ukrepa je bila podaljšana do 18. maja.
- (32) Po poteku zgoraj navedenih začasnih ukrepov v EU niso bili sprejeti nobeni nadaljnji ukrepi na podlagi Uredbe (EU) št. 236/2012, na datum tega sklepa pa ne velja noben tak ukrep.
- (33) Cilj takih začasnih omejitev prodaje na kratko v skladu s členom 23 Uredbe (EU) št. 236/2012 je bil preprečiti nenadzorovan padec cene finančnih instrumentov v izjemnih okoliščinah, ki jih je povzročila pandemija bolezni covid-19, vendar pa niso obravnavale trenutne potrebe po ohranitvi povečanih zmogljivosti pristojnih nacionalnih organov v zvezi s spremljanjem za zagotovitev boljše usklajenega regulativnega odgovora, ki bo potreben v prihodnjih mesecih.
- (34) V času sprejetja tega sklepa noben pristojni organ ni sprejel ukrepov za izboljšanje svojega pregleda nad razvojem neto kratkih pozicij z uveljavitvijo nižjih pragov za poročanje, saj se lahko oprejo na Sklep ESMA 2020/525.
- (35) Potreba po večjem pregledu nad neto kratkimi pozicijami je še večja v razmerah, ko so zgoraj navedene omejitve, uvedene na podlagi člena 20 Uredbe (EU) št. 236/2012, ravnokar potekle ali bile odpravljene v šestih državah članicah, kjer so bile uvedene. Ker za prodaje na kratko in transakcije z enakovrednim učinkom ne veljajo več druge zunanje omejitve, morajo biti pristojni nacionalni organi v EU sposobni vnaprej prepoznati, ali se neto kratke pozicije povečujejo v obsegu, ki lahko povzroči zgoraj opisano ogroženost finančnih trgov in finančne stabilnosti, ki se kaže in zastruje s pritiskom na prodaje na kratko.
- (36) Glede na zgoraj navedeno ogroženost, ki se nanaša na celotno EU, je postalo očitno, da informacije, ki jih pristojni nacionalni organi prejemajo na podlagi običajnega praga za poročanje iz člena 5(2) Uredbe (EU) št. 236/2012, v sedanjih izjemnih tržnih razmerah ne zadostujejo. Organ ESMA meni, da naj bi se z ohranitvijo nižjega praga za poročanje vsem pristojnim nacionalnim organom v EU in organu ESMA dal na voljo najboljši možni nabor podatkov, da lahko spremljajo tržna gibanja ter da se skupaj z organom ESMA pripravijo na sprejemanje nadaljnjih ukrepov, če bo to potrebno.

4. Učinkovitost ukrepa (člen 28(3)(a) Uredba (EU) št. 236/2012)

- (37) Organ ESMA mora tudi upoštevati, v kolikšni meri podaljšani ukrep pomembno zmanjša opredeljeno ogroženost.
- (38) Organ ESMA meni, da so trgi kljub izjemnim izgubam, ki so od 20. februarja 2020 nastale pri trgovanju z delnicami na reguliranih trgih, pravilno delovali in da je bila integriteta trgov večinoma ohranjena.
- (39) Organ ESMA je zato analiziral sedanje okoliščine, zlasti v kolikšni meri sta ogroženi integriteta trgov in finančna stabilnost v Uniji ter ali bo podaljšani ukrep organa ESMA s pristopom, usmerjenim v prihodnost, učinkovito zmanjšal tako ogroženost.

a. Ukrep pomembno zmanjša ogroženost pravilnega delovanja in integritete finančnih trgov

- (40) V zgoraj opisanih okoliščinah lahko vsako nenadno povečanje pritiska na prodajo in nestanovitnosti trgov zaradi prodaj na kratko in naraščanja kratkih pozicij okrepi negativne trende na finančnih trgih. Čeprav lahko ima prodaja na kratko v drugačnih okoliščinah pozitivno funkcijo pri opredeljevanju prave vrednosti izdajateljev, pa lahko v sedanjih tržnih razmerah dodatno ogroža pravilno delovanje in integriteto trgov.
- (41) Zlasti glede na horizontalni učinek sedanjih izjemnih razmer, ki vplivajo na širok nabor delnic v vsej Uniji, se lahko vsak nenaden padec cen delnic še poslabša z dodatnim pritiskom na prodajo zaradi prodaje na kratko in povečanih neto kratkih pozicij, ki bi brez podaljšanega ukrepa ostale neodkrite, če ne bi dosegale običajnih pragov za priglasitev pristojnim nacionalnim organom v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 236/2012.
- (42) Iz zgoraj navedenih razlogov morajo biti pristojni nacionalni organi in organ ESMA takoj, ko je to mogoče, obveščeni o tem, da udeleženci na trgu sklepajo prodaje na kratko in da naraščajo neto kratke pozicije, da se po potrebi prepreči, da bi navedene pozicije sprožile kaskado naročil za prodajo in posledično znaten padec cen.
- (43) Organ ESMA meni, da pristojni nacionalni organi in organ ESMA brez tega podaljšanega ukrepa ne bi mogli ustrezno spremljati trga v sedanjem tržnem okolju, v katerem lahko spreminjajoča se narava krize zaradi pandemije bolezni covid-19 povzroči nenaden in znaten pritisk na prodajo in neobičajno dodatno nestanovitnost cen delnic Unije, kar bi se nato lahko še okrepilo s kopičenjem kratkih pozicij.
- (44) Medtem ko organ ESMA nenehno spremlja tržne razmere in bo po potrebi sprejel nadaljnje ukrepe, trenutno meni, da je primerno ohraniti običajni prag za objavo iz člena 6 Uredbe (EU) št. 236/2012, saj se zdi, da znižanje tega praga ni potrebno z vidikov ohranjanja urejenih trgov in obvladovanja tveganj za finančno stabilnost.

b. Ukrep pomembno zmanjša ogroženost stabilnosti celotnega finančnega sistema v Uniji ali njegovega dela

- (45) Kot je opisano zgoraj, sta za trgovanje z delnicami v obdobju po 20. februarju 2020 bila in sta še vedno značilna znaten pritisk na prodajo in nenavadna nestanovitnost, kar je povzročilo resen padeč vrednosti, ki je vplival na izdajatelje iz vseh sektorjev. Kot izhaja iz navedenega, lahko prodaja na kratko in naraščanje pomembnih neto kratkih pozicij poveča pritisk na prodajo in negativne trende, ki lahko povzročijo ogroženost, kar lahko zelo škodljivo vpliva na finančno stabilnost finančnih institucij in družb iz drugih sektorjev.
- (46) V tem smislu bi omejitve podatkov, ki jih prejmejo pristojni nacionalni organi in organ ESMA, zmanjšale njihovo sposobnost za odpravljanje morebitnih negativnih učinkov na gospodarstvo in nazadnje na finančno stabilnost Unije kot celote.
- (47) Podaljšani ukrep organa ESMA v zvezi z začasnim znižanjem pragov za poročanje o neto kratkih pozicijah pristojnim nacionalnim organom učinkovito obravnava to ogroženost stabilnosti delov ali celotnega finančnega sistema Unije z zmanjšanjem omejitev podatkov in povečanjem sposobnosti pristojnih nacionalnih organov za obravnavanje prihodnje ogroženosti čim prej.

c. Izboljšanje sposobnosti pristojnih organov za spremljanje ogroženosti

- (48) V običajnih tržnih razmerah pristojni nacionalni organi spremljajo vsako ogroženost, ki je lahko posledica prodaje na kratko in naraščanja neto kratkih pozicij, z nadzornimi sredstvi, ki jih določa zakonodaja Unije, zlasti z obveznostmi poročanja glede neto kratkih pozicij iz Uredbe (EU) št. 236/2012 ⁽⁸⁾.
- (49) Vendar pa morajo pristojni nacionalni organi in organ ESMA zaradi trenutnih tržnih razmer okrepiti spremljanje skupnih neto kratkih pozicij v delnicah, uvrščenih v trgovanje na reguliranih trgih. V ta namen in glede na nadaljnjo negotovost v zvezi s krizo zaradi pandemije bolezni covid-19 je pomembno, da pristojni nacionalni organi še naprej prejmejo informacije o naraščanju neto kratkih pozicij v zgodnji fazi, preden te dosežejo običajno raven, tj. 0,2 % izdanega kapitala. To kaže na stalno povečevanje deleža delnic z neto kratko pozicijo med 0,1 % in 0,2 % izdanega kapitala v obdobju med 16. marcem in 1. junijem 2020.
- (50) S podaljšanim ukrepom organa ESMA se bo zato ohranila sposobnost, da pristojni nacionalni organi čim prej obravnavajo vsako ugotovljeno ogroženost, kar bo njim in organu ESMA omogočilo, da pravočasno ukrepajo v primeru ogroženosti pravnega delovanja trgov in finančne stabilnosti, če se pojavijo kakršni koli znaki izjemnih tržnih razmer.

5. Ti ukrepi ne povzročajo tveganja regulatorne arbitraže (člen 28(3)(b) Uredbe (EU) št. 236/2012)

- (51) Organ ESMA naj ob sprejetju ali podaljšanju ukrepa na podlagi člena 28 Uredbe (EU) št. 236/2012 upošteva, ali ukrep povzroči tveganje regulatorne arbitraže.

⁸ Glej člen 5 Uredbe (EU) št. 236/2012.

(52) Ker se podaljšani ukrep organa ESMA nanaša na obveznosti poročanja udeležencev na trgu glede vseh delnic, uvrščenih v trgovanje na reguliranih trgih v Uniji, se bo z njim zagotovil edinstven prag za poročanje za vse pristojne nacionalne organe, kar bo zagotovilo enake konkurenčne pogoje za vse udeležence na trgu iz Unije in zunaj nje pri trgovanju z delnicami, uvrščenimi v trgovanje na reguliranih trgih v Uniji.

6. Ukrep organa ESMA nima negativnega vpliva na učinkovitost finančnih trgov, vključno z zmanjšanjem likvidnosti na teh trgih ali ustvarjanjem negotovosti za udeležence na trgih, ki bi bili nesorazmerni z njegovimi koristmi (člen 28(3)(c) Uredbe (EU) št. 236/2012).

(53) Organ ESMA mora oceniti, ali ima ukrep negativne učinke, ki bi bili nesorazmerni v primerjavi z njegovimi koristmi.

(54) Organ ESMA meni, da je primerno, da pristojni nacionalni organi skrbno spremljajo razvoj neto kratkih pozicij, preden začnejo razmišljati o sprejetju kakršnih koli nadaljnjih ukrepov. Ugotavlja, da običajni pragovi za poročanje (0,2 % izdanega kapitala) v sedanjih izjemnih tržnih razmerah morda niso ustrezni za pravočasno prepoznavanje trendov in prihodnje ogroženosti.

(55) Čeprav je uvedba okrepljene obveznosti poročanja morda dodatno obremenila poročevalce, so ti zdaj že prilagodili svoje notranje sisteme uporabi Sklepa ESMA (EU) 2020/525 in se zato ne pričakuje, da bo ta podaljšani ukrep dodatno vplival na stroške poročevalcev v zvezi z zagotavljanjem skladnosti. Poleg tega ne bo omejil sposobnosti udeležencev na trgu za sklepanje ali povečanje svojih kratkih pozicij v delnicah. Posledično tako ne bo vplival na učinkovitost trga.

(56) Ta podaljšani ukrep v primerjavi z drugimi možnimi in bolj motečimi ukrepi naj ne bi vplival na likvidnost trga, saj se zaradi povečane obveznosti poročanja za omejeno skupino udeležencev na trgu naj ne bi spremenile njihove strategije trgovanja in s tem njihova udeležba na trgu. Poleg tega namen ohranjene izjeme, predvidene za dejavnosti vzdrževanja trga in programe stabilizacije, ni povečati breme za subjekte, ki zagotavljajo pomembne storitve v smislu zagotavljanja likvidnosti in zmanjševanja nestanovitnosti, ki so v trenutnih okoliščinah še posebno pomembne.

(57) Glede področja uporabe podaljšanega ukrepa organ ESMA meni, da se z njegovim omejevanjem na enega ali več sektorjev ali na katero koli podskupino izdajateljev morda ne bi dosegel želeni rezultat. Na podlagi velikih padcev cen, zabeleženih po izbruhu pandemije bolezni covid-19, številnih delnic (in sektorjev), na katere je to vplivalo, ter stopnje medsebojne povezanosti gospodarstev EU in mest trgovanja je mogoče sklepati, da bo vseevropski ukrep verjetno učinkovitejši od sektorskega ukrepa.

(58) Glede ustvarjanja negotovosti na trgu se z ukrepom ne uvajajo nove regulativne obveznosti, saj se spreminja le običajna obveznost poročanja, ki velja že od leta 2012, in sicer z znižanjem zadevnega praga. Organ ESMA tudi poudarja, da je podaljšani ukrep še naprej omejen na poročanje o delnicah, uvrščenih v trgovanje na reguliranem trgu v Uniji, da se zajamejo pozicije, pri katerih je dodatno poročanje najpomembnejše.

- (59) Organ ESMA zato meni, da taka okrepljena obveznost glede preglednosti ne bi smela imeti negativnega vpliva na učinkovitost finančnih trgov ali na vlagatelje, ki je nesorazmeren z njenimi koristmi, in ne bi smel ustvarjati negotovosti na finančnih trgih.
- (60) Glede trajanja ukrepa organ ESMA meni, da je njegovo podaljšanje za tri mesece upravičeno glede na trenutno razpoložljive informacije in splošne negotove napovedi za prihodnost v okviru krize zaradi koronavirusne bolezni. Organ ESMA načrtuje ponovno vzpostavitev običajne obveznosti poročanja takoj, ko se razmere izboljšajo, vendar hkrati ne more ovreči možnosti podaljšanja ukrepa, če se razmere poslabšajo ali če bodo trgi še naprej v negotovem položaju.
- (61) Na podlagi navedenega organ ESMA od tega dne meni, da je ta sklep o podaljšanju začasnega ukrepa za povečano preglednost nad neto kratkimi pozicijami sorazmeren glede na trenutne okoliščine.

7. Posvetovanje in prigrasitev (člen 28(4) in (5) Uredbe (EU) št. 236/2012)

- (62) Organ ESMA se je posvetoval z Evropskim odborom za sistemska tveganja (ESRB). Ta sprejetju predlaganega sklepa ni ugovarjal.
- (63) Organ ESMA je pristojnim nacionalnim organom prigrasil predlagani sklep.
- (64) Podaljšani ukrep organa ESMA se bo začel uporabljati 17. junija 2020 –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1 **Opredelitev pojmov**

Za namene tega sklepa izraz „regulirani trg“ pomeni regulirani trg, kot je navedeno v členu 4(1)(21) Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU ⁽⁹⁾.

Člen 2 **Začasne dodatne obveznosti glede preglednosti**

1. Fizična ali pravna oseba, ki ima neto kratko pozicijo v izdanem kapitalu družbe, katere delnice so uvrščene v trgovanje na reguliranem trgu, mora vsakič, ko pozicija doseže zadevni prag za prigrasitev iz odstavka 2 tega člena ali pade pod ta prag, v skladu s členoma 5 in 9 Uredbe (EU) št. 236/2013 to prigrasiti ustreznemu pristojnemu organu.
2. Zadevni prag za prigrasitev je 0,1 % izdanega kapitala zadevne družbe in vsak 0,1 % nad tem.

Člen 3 **Izjeme**

1. V skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta začasne dodatne obveznosti glede preglednosti iz člena 2 ne veljajo za delnice, uvrščene v trgovanje na reguliranem trgu, če je njihovo glavno mesto trgovanja v tretji državi.
2. V skladu s členom 17 Uredbe (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta se začasne dodatne obveznosti glede preglednosti iz člena 2 ne uporabljajo za transakcije, izvedene zaradi dejavnosti vzdrževanja trga.
3. Začasne dodatne obveznosti glede preglednosti iz člena 2 se ne uporabljajo za neto kratke pozicije v zvezi z izvajanjem stabilizacije iz člena 5 Uredbe (EU) št. 596/2014 z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga ⁽¹⁰⁾.

⁹ UL L 173, 12.6.2014, str. 349.

¹⁰ UL L 173, 12.6.2014, str. 1.

Člen 4
Začetek veljavnosti in uporaba

Ta sklep začne veljati 17. junija 2020. Uporablja se od datuma njegovega začetka veljavnosti, in sicer tri mesece.

V Parizu, 10. junija 2020

Za Odbor nadzornikov
Steven Majoor
Predsednik

PRILOGA

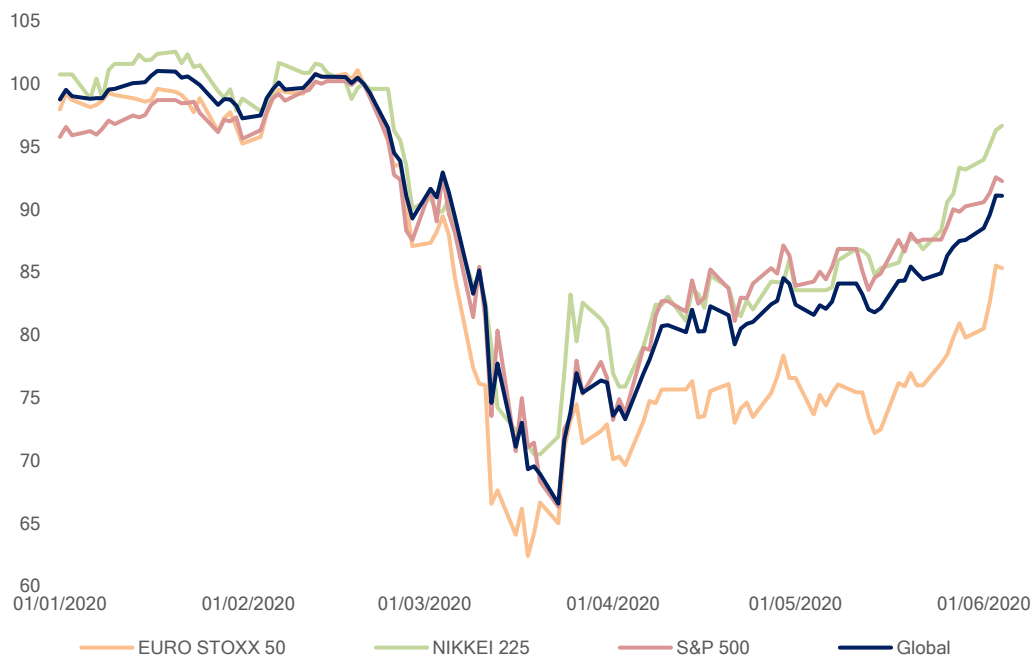
PRIKAZ 1 – FINANČNI KAZALNIKI

	Spremembe od 20. februarja 2020	Raven
Delovanje trga lastniških vrednostnih papirjev (v %)		
STOXX EUROPE 800 ex. Švica	-16 %	117
INDEKS EURO STOXX	-13 %	364
EURO STOXX 50	-13 %	3.323
US S&P500	-8 %	3.112
JP Nikkei	-3 %	22.864
Svetovna raven	-9 %	211
Evropske banke	-30 %	104
Finančne institucije IT	-29 %	28
Finančne institucije ES	-35 %	42
Finančne institucije DE	-11 %	126
Finančne institucije FR	-28 %	130
Nestanovitnost (v %)		
VSTOXX	13	28
VIX	9	25
Zamenjava kreditnega tveganja (v b. t.)		
Gospodarske družbe, Evropa	22	62
Visokodonosne, Evropa	157	355
Finančne institucije, Evropa	29	73
Podrejene finančne institucije, Evropa	62	149
Desetletne državne obveznice (v b. t., raven v %)		
DE desetletne	15	-0,29
ES desetletne	32	0,55
FR desetletne	23	0,01
IT desetletne	51	1,42
US desetletne	-67	0,86
GB desetletne	-24	0,34
JP desetletne	9	0,05

Opomba: podatki na dan 4. junija 2020.

Viri: Refinitiv EIKON; ESMA.

PRIKAZ 2 – DELNIŠKI INDEKSI PO SVETU

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Global

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources : Refinitiv Datastream, ESMA.

Svetovna raven

Opomba: cene kapitala na dan 2. 2. 2020 = 100.
Viri: Refinitiv Datastream, ESMA.

PRIKAZ 3 – KAZALNIKI NESTANOVITNOSTI

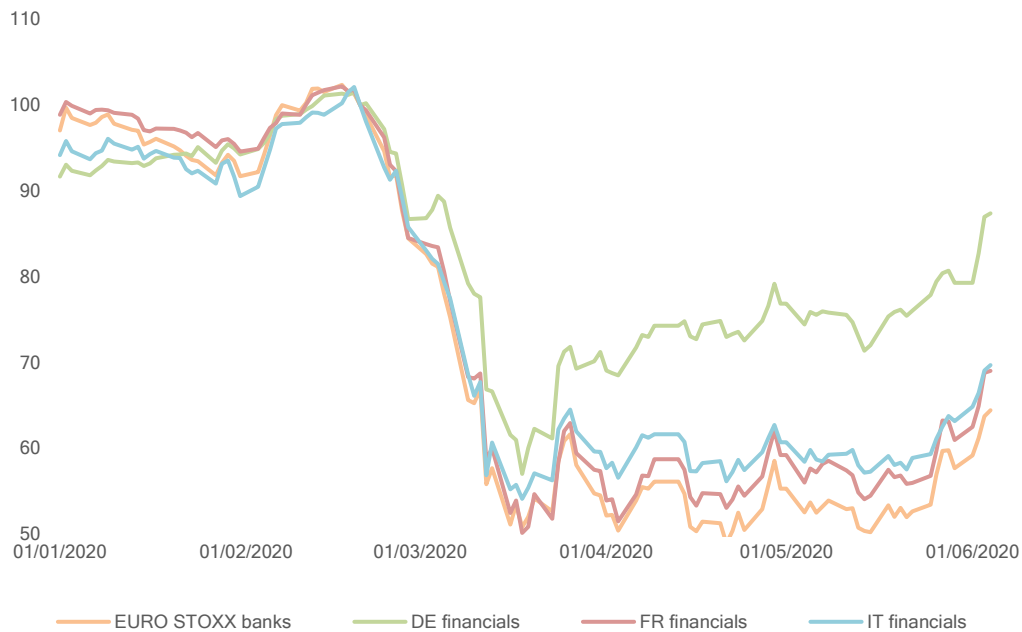

Note: Implied volatilities of EURO STOXX 50 (VSTOXX) and S&P 500 (VIX), in %.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Note: Implied volatilities of EURO STOXX 50 (VSTOXX) and S&P 500 (VIX), in %.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA

Opomba: vgrajene nestanovitnosti indeksov EURO STOXX 50 (VSTOXX) in S&P 500 (VIX), v %.
Viri: Refinitiv Datastream, ESMA.

PRIKAZ 4 – INDEKSI FINANČNIH DELNIC EU

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Note: Equity prices. 2020-02-02 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Opomba: cene kapitala. 2. 2. 2020 = 100.
Viri: Refinitiv Datastream, ESMA.

PRIKAZ 5 – INDEKSI RAZMIKA POSLOV KREDITNIH ZAMENJAV V EU

Note: CDS spreads on European IG corporates (iTraxx Europe), European HY corporates (iTraxx Europe Crossover) and European Financials, in bps.
Sources: Refinitiv EIKON, ESMA.

Note: CDS spreads on European IG corporates (iTraxx Europe, European HY corporates (iTraxx Europe Crossover) and European Financials, in bps.

Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Opomba: razmiki poslov kreditnih zamenjav za evropske dolgoročne podjetniške obveznice (iTraxx Europe), evropske visokodonosne obveznice (iTraxx Europe Crossover) in evropske finančne institucije, v b. t.
Viri: Refinitiv Datastream, ESMA.

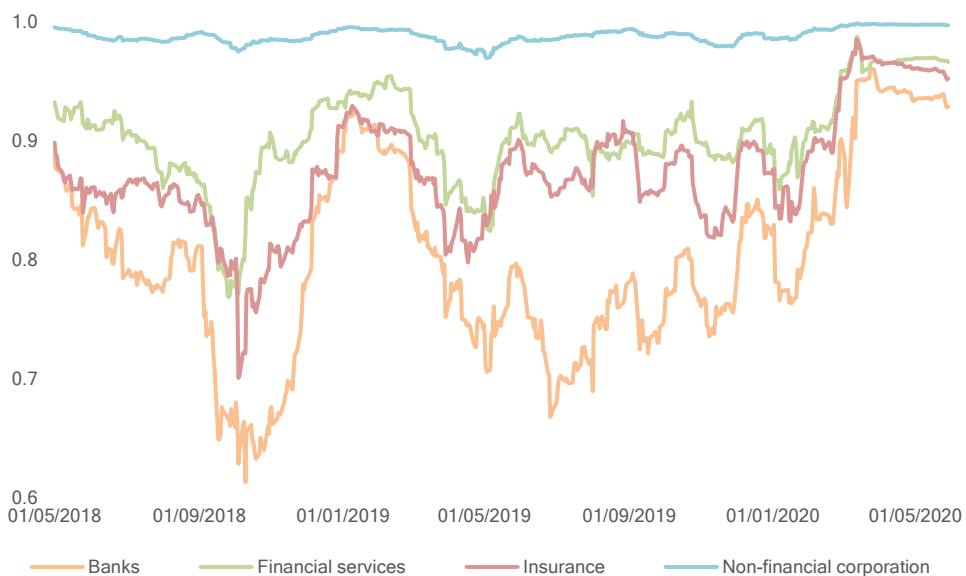
PRIKAZ 6 – GIBANJE EVROPSKIH DELNIŠKIH INDEKSOV PO DRŽAVAH

	Sprememba v odstotkih po 20. februarju 2020
STOXX EUROPE 800 ex. Švica	-15,78 %
INDEKS EURO STOXX	-12,72 %
EURO STOXX 50	-13,07 %
AT	-23,30 %
BE	-14,86 %
BG	-15,69 %
CY	-34,73 %
CZ	-13,94 %
DE	-7,32 %
DK	-2,48 %
EE	-13,16 %
ES	-21,88 %
FI	-8,66 %
FR	-15,91 %
GB	-13,93 %
GR	-26,64 %
HR	-17,16 %
HU	-17,83 %
IE	-12,90 %
IS	-4,44 %
IT	-20,01 %
LT	-1,98 %
LU	-21,60 %
LV	-1,81 %
MT	-12,92 %
NL	-9,17 %
NO	-10,22 %
PL	-13,47 %
PT	-13,64 %
RO	-11,45 %

SE	-9,47 %
SI	-10,83 %
SK	0,07 %

Opomba: podatki na dan 4. junija 2020.
Viri: Refinitiv EIKON; ESMA.

PRIKAZ 7 – KORELACIJA MED DNEVNIMI DONOSI EURO STOXX EUROPE 600 IN POVEZANIMI SEKTORSKIMI INDEKSI

Note: Correlations between daily returns of the STOXX Europe 600 and STOXX Europe 600 sectoral indices. Calculated over 60-day rolling windows.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Banks

Financial services

Insurance

Non-financial corporation

Note: Correlations between daily returns of the STOXX Europe 600 and STOXX Europe 600 sectoral indices. Calculated over 60-day rolling windows.

Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

Banke

Finančne storitve

Zavarovalnice

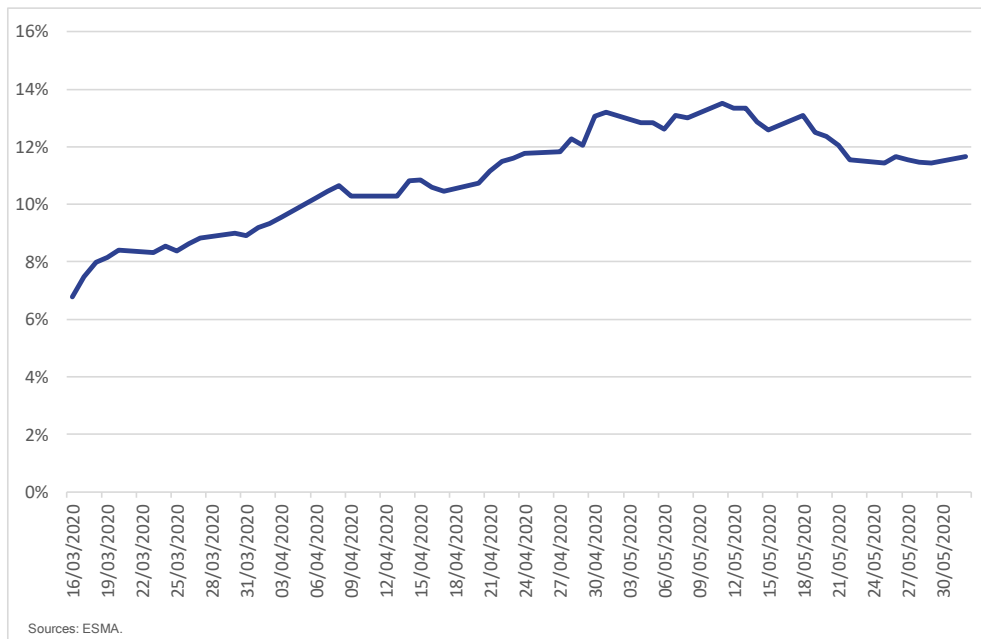
Nefinančne družbe

Opomba: korelacija med dnevnimi donosi STOXX Europe 600 in sektorski indeksi STOXX Europe 600. Izračunano na podlagi premičnega okvira 60 dni.

Viri: Refinitiv Datastream, ESMA.

PRIKAZ 8 – NSP MED 0,1 % IN 0,2 % V OBDOBJU OD 16. MARCA DO 1. JUNIJA 2020

Sources: ESMA

Viri: ESMA.